

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

21 noiembrie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017, declarat de către avocatul Barbăneagră Sergiu în numele inculpatului

Bătrînu Dorin XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 22.11.2016 - 16.05.2017;

2. Instanța de apel: 27.06.2017 - 27.07.2017;

3. Instanța de recurs: 15.09.2017 - 21.11.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 mai 2017, Bătrînu Dorin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.151 alin.(1) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 4 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Bătrînu Dorin în beneficiul părții vătămate Tiunicov Nicolae a prejudiciului material în mărime de 100000 lei, 200 euro și 70 dolari SUA sau echivalentul lor în lei la momentul executării hotărârii și a prejudiciului moral în mărime de 50000 lei.

Procesul penal de învinuire a lui Bătrînu Dorin în baza art.287 alin.(3) Cod penal a fost încetat în temeiul art.2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.210 din 29.07.2016.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Bătrînu Dorin, la 04 iulie 2016, ora 01.00, aflându-se pe str.Sucevița 210, mun.Chișinău, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând un cinism și obrăznicie deosebită, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, însoțite de aplicarea violenței, în prezența mai multor martori, intenționat, folosind o halbă de bere, în scopul cauzării vătămarilor corporale, i-a aplicat lui Tiunicov Nicolae mai multe lovituri în cap, iar după ce acesta a căzut jos, a continuat să-i aplice câteva lovituri cu piciorul în cap, cauzându-i traumă craniu-cerebrală deschisă, manifestată prin contuzie cerebrală medie, ce constituie vătămare gravă.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 3 închisoare,

iar pentru infracțiunea prevăzută la art.151 alin.(1) Cod penal să-i fie aplicată pedeapsa de 5 ani închisoare. În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, a-i stabili pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis. În argumentarea apelului procurorul a invocat că instanța eronat a aplicat față de inculpat amnistia pe art.287 alin.(3) Cod penal, deoarece acesta nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune; - instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei și incorect a individualizat pedeapsa aplicată inculpatului în baza art.151 alin.(1) Cod penal, fără a da deplină eficiență prevederilor art.61,75 Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă, nefiind justificată aplicarea prevederilor art.90 Cod penal; - instanța nu a luat în considerație că inculpatul a comis două infracțiuni grave, în urma cărora părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale grave, iar neaplicarea pedepsei reale în condiții când partea vătămată în urma acțiunilor inculpatului a ajuns în stare de dizabilitate medie de muncă, fiindu-i stabilit grad de invaliditate, creează un precedent periculos pentru societate;

- avocatul S.Criclivîi în numele părții vătămate N.Tiunicov, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(3) și 151 alin.(1) Cod penal, și să-i fie aplicată pedeapsa închisorii reale, precum și să fie admisă acțiunea civilă integral, cu încasarea din contul lui D.Bătrînu în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 500000 lei, reiterând motivele invocate de către procuror.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017, apelurile declarate de către procuror și avocatul S.Criclivîi în numele părții vătămate N.Tiunicov au fost admise, casată sentința în partea stabilirii pedepsei penale și admiterii acțiunii civile în partea încasării prejudiciului moral, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care D.Bătrînu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 3 ani închisoare și în baza art.151 alin.(1) Cod penal la 5 ani închisoare, iar în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral a fost admisă parțial, încasându-se de la D.Bătrînu în beneficiul lui N.Tiunicov prejudiciul moral în mărime de 100000 lei, iar capătul acțiunii privind încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respins. În rest, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției respective instanța de apel a reținut că, prima instanță, eronat a aplicat față de inculpat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, prevederile art.2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.210 din 29.07.2016 or, potrivit art.10 lit.k) din Lege, prevederile art.1-9 nu se aplică persoanei învinuite, inculpate sau condamnate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită sau, după caz, a fost condamnată.

Astfel, instanța de apel a constatat că inculpatul nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și solicitat de către partea vătămată N.Tiunicov, iar instanța nu a respectat prevederile Legii nr.210 din 29.07.2016, ignorând cerințele stipulate la aplicarea legii respective, din care considerente sentința în partea încetării procesului

penal pe art.287 alin.(3) Cod penal urmează a fi casată.

Totodată, în partea ce ține de stabilirea categoriei pedepsei penale pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art.6, 7, 61, 75 Cod penal, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, soldată cu urmări grave pentru partea vătămată, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat și cel mai important de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale părții vătămate, cât și de viitorul acesteia, stabilindu-i inculpatului pedeapsă cu suspendare executării ei pe termen de probațiune, care este inefficientă întru atingerea scopului pedepsei penale, de corectare și reeducare a acestuia care, prin acțiunile sale, a săvârșit două infracțiuni, care atentează atât la relațiile sociale cu privire la dreptul persoanei la viață, integritate corporală ori sănătate, cât și la ordinea publică, cinstea și demnitatea persoanei.

Prin urmare, instanța de apel, ținând cont de prevederile art.6, 7, 61, 75, Cod penal, art.364¹ Cod de procedură penală, de gravitatea infracțiunilor săvârșite, soldate cu urmări grave pentru partea vătămată, care în urma acțiunilor inculpatului și-a pierdut 50% din capacitatea de muncă, fiind încadrat în grad de dezabilitate medie, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, precum și de scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale, corectarea inculpatului și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, a considerat că aplicarea unei pedepse privative de libertate față de D.Bătrînu este una echitabilă și necesară întru atingerea scopului pedepsei penale.

Cu referire la solicitarea avocatului S.Criclivii în numele părții vătămate N.Tiunicov privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 500000 lei și a cheltuielilor de judecată, instanța de apel a considerat că, în temeiul art.219 alin.(1) Cod de procedură penală, 1398, 1422 alin.(1) și 1423 alin.(1) și (2) Cod civil, ținând cont de faptul că N.Tiunicov și-a pierdut capacitatea de muncă, fiind încadrat în grad de dezabilitate medie, precum și fiindu-i cauzate suferințe psihice, prejudiciul moral urmează a fi încasat în proporție de 100000 lei, iar având în vedere că avocatul nu a prezentat probe întru justificarea cheltuielilor de judecată, acțiunea civilă în această parte, urmează a fi respinsă.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar:

- avocatul S.Barbăneagră în numele inculpatului care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6), 7), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar; - în descriptivul deciziei, instanța a indicat expres că sentința urmează a fi casată în partea încetării procesului penal în legătură cu aplicarea actului de amnistie pe art.287 alin.(3) Cod penal, însă potrivit dispozitivului deciziei s-a dispus casarea sentinței doar în partea stabilirii pedepsei și a încasării prejudiciului moral, în rest, menținând sentința; - instanța eronat a considerat că față de inculpat nu sunt aplicabile prevederile Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova; - instanța de apel a dispus casarea sentinței doar în partea stabilirii pedepsei, deși în același timp, prin aceeași decizie, l-a recunoscut pe D.Bătrînu vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal; - cu referire la aplicarea pedepsei pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.151 alin.(1) Cod penal, instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75, 76 Cod penal, aplicându-i inculpatului o pedeapsă prea aspră, cu executarea ei reală; - apelul procurorului este tardiv, deoarece sentința a fost pronunțată la

05.06.2017, iar apelul a fost declarat la data de 21.06.2017, peste termenul de 15 zile.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursului, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6), 7) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, apelul a fost introdus tardiv, precum și atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal menționează că, potrivit art.415 alin.(1) lit.2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror noi probe prezentate instanței de apel să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să argumenteze decizia adoptată invocând temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului.

Consecvent, potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral, atât în fapt, cât și în drept, de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe. În baza apelului se face o nouă judecată în fond a cauzei, apreciindu-se probele din dosar, utilizându-se și posibilitatea administrării de noi probe.

Potrivit art.394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, în partea descriptivă a sentinței de condamnare urmează a fi descrisă fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

În cazul examinat, instanța de apel, casând sentința în partea stabilirii pedepsei și admiterii acțiunii civile în partea încasării prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, la constatarea faptelor săvârșite de către inculpat, nu întocmai a respectat cerințele art.394 și art.417 Cod de procedură penală.

Astfel, după cum rezultă din actele cauzei, conform învinuirii înaintate, D.Bătrînu a fost pus sub învinuire pentru faptul că, „*având intenția comiterii unui act de huliganism, la 04.07.2016, ora 01.00, aflându-se pe str.Sucevița 210, mun.Chișinău, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând un cinism și obrăznicie deosebită, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, însoțite de aplicarea violenței, în prezența mai multor martori, intenționat, folosind o halbă de bere, în scopul cauzării vătămarilor corporale, i-a aplicat lui Tiunicov Nicolae mai multe lovituri în cap, iar după ce acesta a căzut jos, a continuat să-i aplice câteva lovituri cu piciorul în cap, cauzându-i dureri fizice și leziuni corporale.*

Tot atunci, Dorin Bătrînu având intenția cauzării lui Tiunicov Nicolai a

vătămarilor corporale grave, intenționat, folosind o halbă de bere, i-a aplicat acestuia mai multe lovituri în cap, iar după ce acesta a căzut jos, a continuat să-i aplice câteva lovituri cu piciorul în cap, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.2129/D din 29.09.2016, traumă craniu-cerebrală deschisă, manifestată prin contuzie cerebrală medie, fractura osului parieto-temporal pe stânga bifragmentară cu compresie, cu implicarea ambelor lamele, contuzie hemoragică subdiacentă, vătămări ce reprezintă pericol pentru viață și care se califică drept vătămare corporală gravă”.

Potrivit sentinței, instanța a constatat că D.Bătrînu, „la 04 iulie 2016, ora 01.00, aflându-se pe str.Sucevița 210, mun.Chișinău, încalcând grosolan ordinea publică, manifestând un cinism și obrăznicie deosebită, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, însoțite de aplicarea violenței, în prezența mai multor martori, intenționat, folosind o halbă de bere, în scopul cauzării vătămarilor corporale, i-a aplicat lui Tiunicov Nicolae mai multe lovituri în cap, iar după ce acesta a căzut jos, a continuat să-i aplice câteva lovituri cu piciorul în cap, cauzându-i traumă craniu-cerebrală deschisă, manifestată prin contuzie cerebrală medie, ce constituie vătămare gravă”, care este diferită față de cea reținută în rechizitoriu,

Instanța de apel, pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, a preluat constatarea faptei în modul în care a fost stabilită de către prima instanță, fără a corecta eroarea comisă de către aceasta la constatarea faptelor imputate inculpatului și fără să țină cont de prevederile art.394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, astfel, fiind admisă o eroare gravă.

Totodată, deși în partea descriptivă a deciziei instanța a indicat că prima instanță eronat a încetat procesul penal pe art.287 alin.(3) Cod penal în temeiul Legii privind amnistia, în legătură cu ce sentința în această parte urmează a fi casată, în dispozitivul deciziei a indicat că *...casează parțial sentința în partea stabilirii pedepsei penale ...și se pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care D.Bătrînu se recunoaște vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 3 ani închisoare și în baza art.151 alin.(1) Cod penal la 5 ani închisoare...* astfel, a dispus condamnarea inculpatului în baza art.287 alin.(3) Cod penal, fără însă să dispună casarea sentinței în partea încetării procesului penal.

Astfel, instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a dat deplină eficiență prevederilor art.385, 394, 414-415 și 417 Cod de procedură penală, astfel, pronunțând o hotărâre al cărei motivare nu corespunde cu dispozitivul, dar și al cărei dispozitiv este contradictoriu, fapt ce se echivalează cu erori judiciare.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art.414 Cod de procedură penală, să înlătore erorile menționate mai sus, să verifice detaliat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, minuțios să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, sub toate aspectele, complet și obiectiv, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, concomitent și

asupra celor invocate în recurs la **pct.5** al prezentei decizii și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417-418 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Barbăneagră Sergiu în numele inculpatului Bătrînu Dorin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017, în cauza penală în privința lui Bătrînu Dorin și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Bătrînu Dorin se liberează imediat din penitenciar, dacă nu execută pedeapsa închisorii în baza altor hotărâri judecătorești sau alte măsuri de reprimare.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 19 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun